

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Téma: Druhy měst, městská privilegia

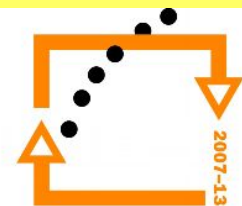
Vypracoval/a: Mgr. Zdeňka Báčová

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

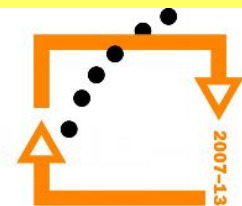
•Druhy měst

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

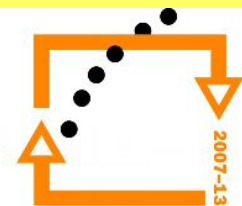
Královská

- zakládána panovníkem
 - př. Plzeň, Praha, Litoměřice, Brno
- **a)horní**
 - patří králi
 - řemeslná výroba a obchod
 - s královskými mincovnami
 - těžba stříbra
 - př. Jihlava, Stříbro, Kutná Hora, Příbram

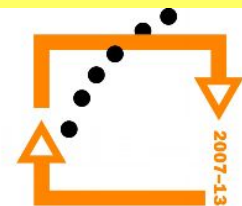
Královská

- **b)věnná**
 - patří královně vdově
 - př. Hradec Králové, Polička
 - **obyvatelé svobodní** = podléhali jenom králi

Poddanská

- - zakládána církví a šlechtou
- - při klášterech
- - př. Pardubice, Telč
- - **obyvatelé nesvobodní** – poddaní své vrchnosti

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Sociální složení

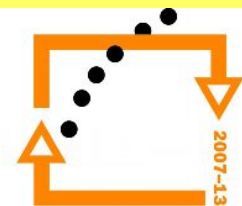
- **právní pojetí:** město sociálně-politickou jednotkou
- **hospodářské pojetí:** výrobně-obchodní prostor zahrnující město i jeho vesnické okolí
- obyvatelé měst byli sociálně rozděleni podle míry práv:

1. Měšťané, kteří měli plná městská práva (kupci, kramáři, někteří řemeslníci), největší politický vliv, tvořili tzv. **patriciát**

2. Měšťané, kteří měli jen část celkových městských práv (tovaryši a učni, vojáci, sloužící), i nižší vrstva této skupiny (chudina, žebráci, nemocní)

3. Příslušníci těch společenství, která měla upravena zvláštní právní předpisy (duchovenstvo světské i řádové, šlechta, univerzitní učitelé a studenti)

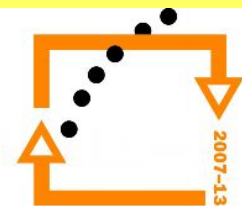
4. Uzavřená skupina byli židé

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Cechy

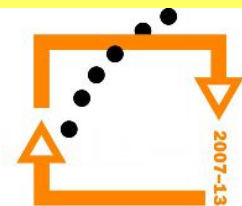
- **cechy** = zvláštní komporace, do které byla organizována řemeslná výroba
- cechy sdružovaly výrobce z jednoho řemesla nebo i několika řemesel příbuzných
- členem se mohl stát pouze mistr (majitel dílny)
- úkolem bylo organizovat výrobu i kontrolovat její kvalitu
- určovaly normy výrobku, termíny prodeje i pracovní podmínky
- plnily funkci hospodářskou i sociální

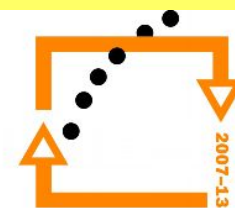
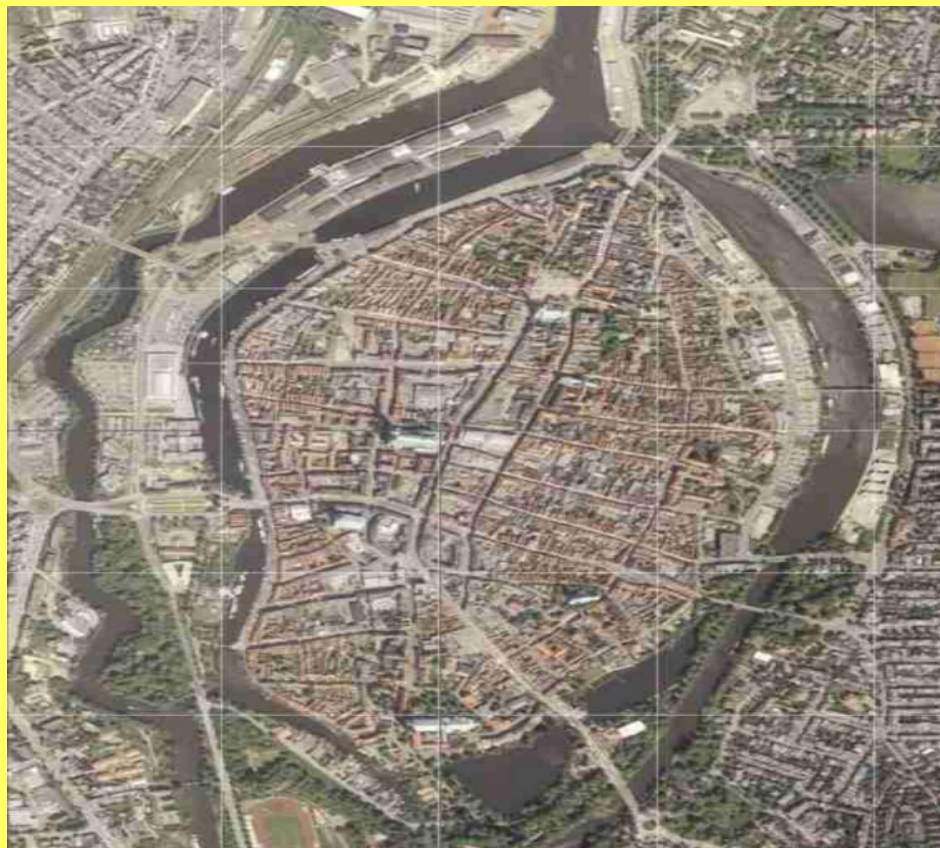
OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

Hanza

- kupci se spojili do zvláštních zájmových společenství, aby se obchodní spojení usnadnila – obchod se stal pravidelnější, stabilnější, bezpečnější
- nejvýznamnější: německá hanza v čele s přístavním městem Lübeck – sdružovala kolem 150 německých měst
- v polovině 14.století boj mezi Dánskem a hanzou – uzavření tzv. Kolínské konfederace (r. 1367)
- r. 1370 hanza porazila nebezpečného soupeře

Lübeck

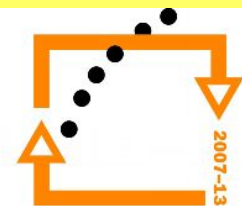

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

Městská práva – privilegia

– udělována vrchností

- právo **osobní svobody** měšťanů -> vyvázání se z lenních závazků
- **obechnat město hradbami**, právo opevnění
- **tržní** – konat pravidelné trhy – příjmy do městské pokladny
- **mílové** – v okruhu 1 míle od města se nesměl usadit cizí řemeslník

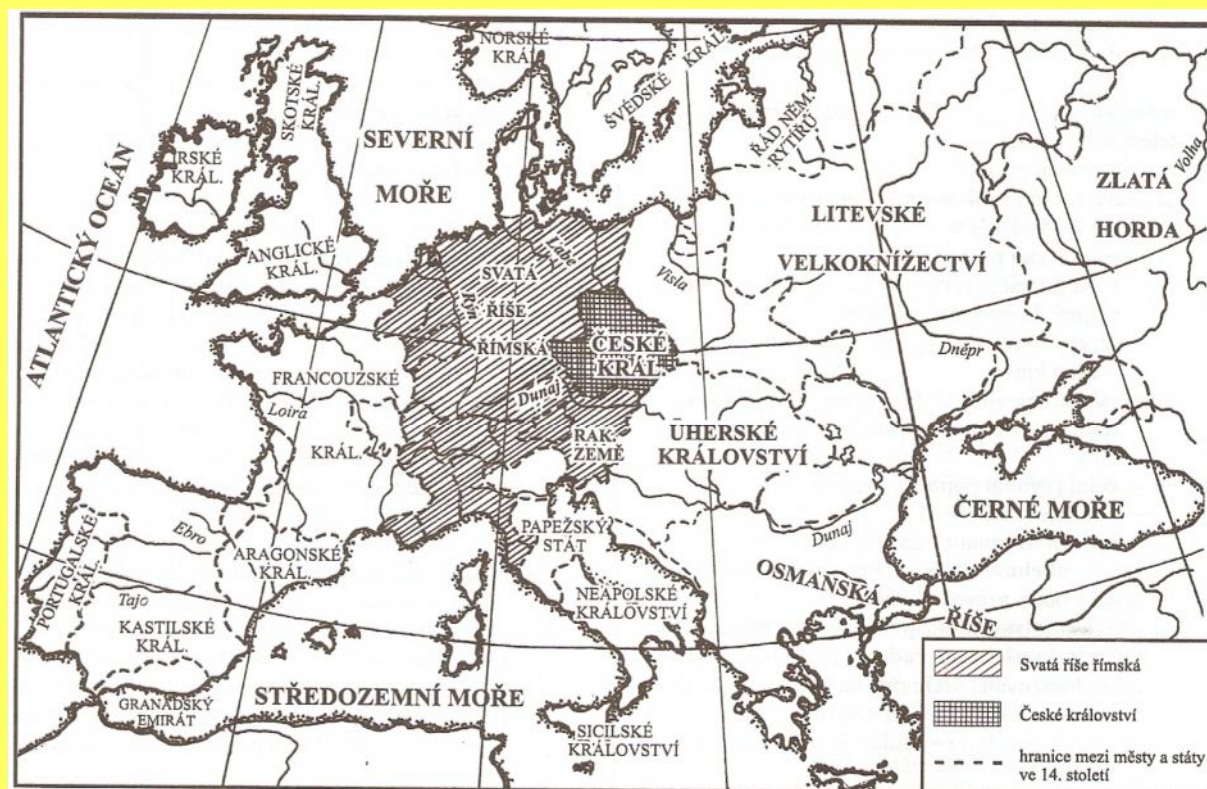

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

Městská práva – privilegia

- **várečné** – vařit pivo
- **hrdelní** – odsoudit k smrti a popravit
- **právo městské samosprávy:**
 - v čele purkmistr s konšelskou radou (12 členů)
 - rychtář (=královský zástupce) – vybíral daně, soudil spory

Evropa v období vrcholného středověku

Evropa v období vrcholného středověku

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Zdroje

- http://www.gml.cz/predmety/dejepis/soubory/stredoveka_mesta.ppt#281,10,LÜBECK
- http://www.gml.cz/predmety/dejepis/soubory/stredoveka_mesta.ppt#262,9,HANZA
- http://www.gml.cz/predmety/dejepis/soubory/stredoveka_mesta.ppt#261,6,CECHY
- Čornej, P. a kol.: České a světové dějiny. Praha:SPN 2002